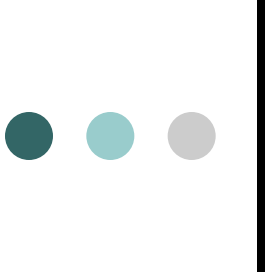

Regulativa u e- poslovanju :
Lekcija 1: Uvod

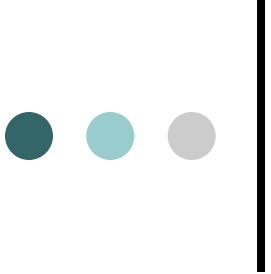
zima 2017/2018

Branimir M. Trenkić

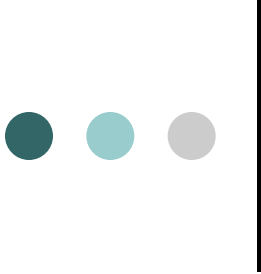
O meni

- **Branimir M. Trenkić**
- Doktor tehničkih nauka, oblast – računarske i telekomunikacione mreže
- Profesor strukovnih studija
- e-mail: btrenkic@viser.edu.rs
- Molim da subject- linija Vašeg email-a počinje sa kodom **REG18**

O predmetu....

- ***II godina EPO***, semestar – III (zimski)
- Status predmeta: ***izborni***
- ESPB bodova - **6**
- Šifra predmeta - ***170411***
- Obim: ***3(+0+0)*** časa nedeljno
- Termin:
 - ***Predavanja***: **četvrtak** 16:15 – 19:00, (GSD)

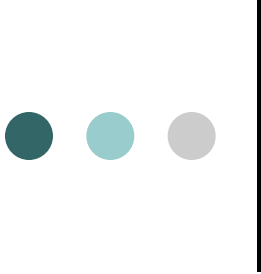
Naziv predmeta

Regulativa

- ***Skup*** različitih ***propisa*** (pravnih, tehničkih,.....) kojima se **uređuje** određena oblast društvenog života

e-poslovanje

- Poslovni proces koji se obavlja korišćenjem ***informaciono-komunikacionih tehnologija – IKT*** (pre svega Internet tehnologije) i sistema

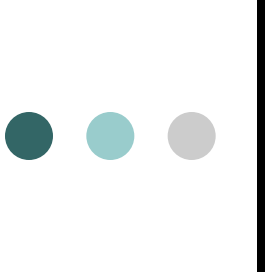
Naziv predmeta

- Sam ***naziv predmeta*** ukazuje na to čime ćemo se baviti u toku nastave
- Govorićemo o **moгуćnostima i načinima regulisanja poslovnih procesa koji se obavljaju primenom savremenih IKT** (pre svega Interneta)
- Kada kažemo regulisanje podrazumevamo, pre svega, **strateško**, **pravno**, kao i **tehnološko**, regulisanje ove oblasti društvenog života

Cilj predmeta

- ***Sagledavanje svih mogućnosti i načina regulisanja e- poslovanja*** kao jedne vrlo značajne oblasti društvenog života
- Osposobljavanje za ***primenu postojećih pravnih, strategijskih i tehnoloških okvira*** u realizaciji procesa u e- poslovanju

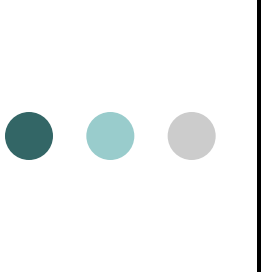
Cilj predmeta

- o Praktično osposobljavanje za ***kreiranje različitih elektronskih dokumenata***
 - Elektronski ugovori
 - Elektronska dokumenta u procesu elektronskog plaćanja
 -
- o Učenje o ***zaštiti autorskih prava i zaštiti podataka*** o klijentima

Sadržaj nastave(1)

- Smeštanje osnovne teme u širi kontekst (ambijent)
 - *informaciono (digitalno) društvo*
 - *virtuelne zajednice (sajber prostor)*
- *Digitalna Agenda* – EU strategija razvoja
 - *Vizija*
 - *Identifikacija prioritetetnih aktivnosti* u procesu unapređenja informacionog društva

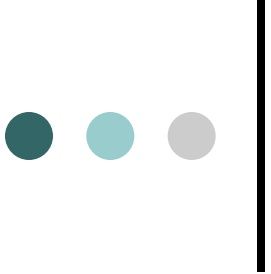
Sadržaj nastave(2)

- Digitalna Agenda u Srbiji:
 - **STRATEGIJA RAZVOJA INFORMACIONOG DRUŠTVA DO 2020. GODINE**
 - **STRATEGIJA RAZVOJA E-KOMUNIKACIJA U SRBIJI OD 2010 DO 2020.GODINE**

Sadržaj nastave(2)

o STRATEGIJA RAZVOJA E-KOMUNIKACIJA U SRBIJI OD 2010. DO 2020.GODINE

Sadržaj nastave(3)

- ***Elektronski dokument***
- Izrada elektronskog dokumenta
- Elementi elektronskog dokumenta
- Original i kopija
- Punovažnost i dokazna snaga
- Tehnologija vremenskog žiga
- ***Zakon o elektronskom dokumentu***

Sadržaj nastave(4)

- **Tehnologije** koje su značajne u skoro svim oblastima e- poslovanja
- **Bezbednost transakcija**
- Elektronski potpis
- Digitalni sertifikat
- PKI infrastruktura
- **Zakon o elektronskom potpisu**

Sadržaj nastave(5)

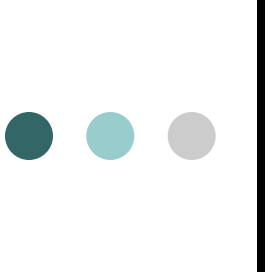
- ***e-trgovina***
- Poslovni model
- Šta je potrebno za formiranje Web prodavnice?
- ***Zakon o e-trgovini***
 - Obaveza informisanja – komercijalna poruka
 - Ugovori u elektronskom obliku
 - Odgovornost pružaoca usluga

Sadržaj nastave(6)

- Visoko-tehnološki (**sajber**) **kriminal**
- Šta je sajber kriminal?
 - Tradicionalna krivična dela
 - Krivična dela koja ne mogu egzistirati izvan sajber prostora
- Računarska krivična dela u **Krivičnom zakonu Srbije**

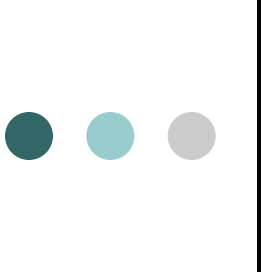

Literatura

Prezentacije predavanja (u pdf-formatu) –
na sajtu predmeta

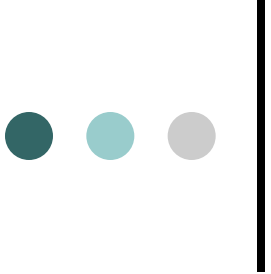
Dodatni materijali u elektronskoj verziji – na
sajtu predmeta

Zakoni i Strategije u elektronskoj verziji – na
sajtu predmeta

Način polaganja

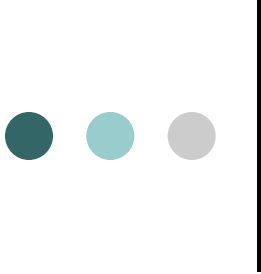
- ***Predispitne obaveze***
 - Redovno pohađanje nastave (nije obavezno ali ***utiče na konačnu ocenu kroz aktivnost!***)
 - Kolokvijum (*I + II*)
- ***Ko ispuni sve predispitne obaveze – ne polaže ispit!***

Način polaganja

- ***Ispit***

- ***Pismeni*** način polaganja
- ***100*** ispitnih ***pitanja*** (na sajtu predmeta)
- U januaru samo onaj ***deo koji nije položen!***
- Nakon toga, na ispitu se polaže ceo ispitni materijal

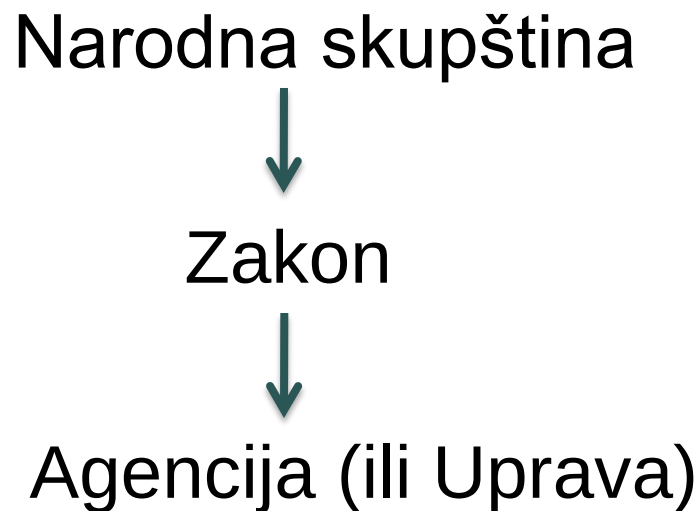
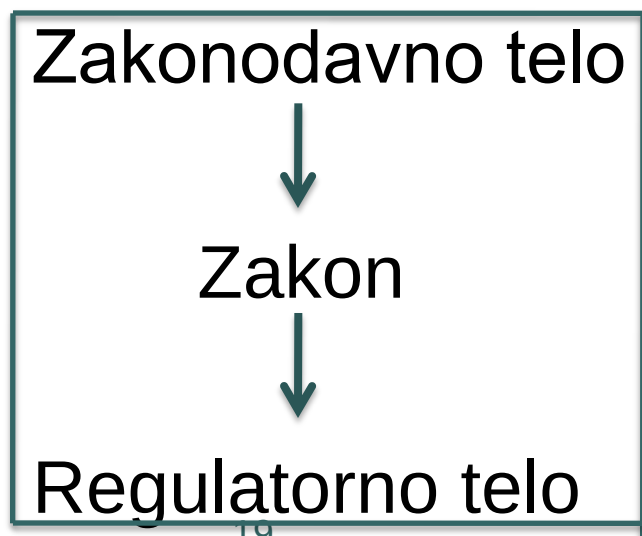
Osnovni pojmovi

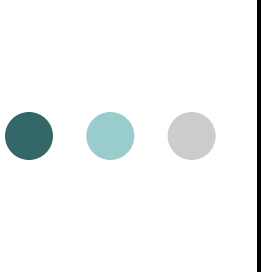
Regulativa

- **Skup** različitih **propisa** (pravnih, tehničkih,.....) kojima se uređuje određena oblast društvenog života
- Predstavlja **(pravnu) osnovu** regulatornoj kontroli određene oblasti društvenog života
- Pravna regulativa – zakoni
 - Uredbe
 - Pravilnici
 - Druga normativna akta

Osnovni pojmovi

- Važan deo procesa – **regulatorno telo**
- **Odgovorno za sprovođenje regulative** u datoj oblasti društvenog života
- Proces ustrojstva regulatornog tela

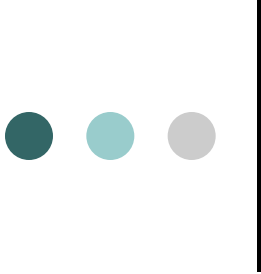

Elektronsko poslovanje

Elektronsko poslovanje (e- poslovanje, e-business)

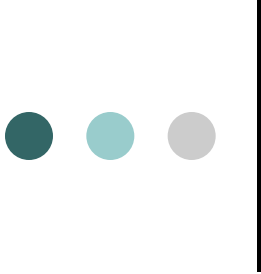
- ***Poslovni proces*** koji se obavlja korišćenjem ***informaciono-komunikacionih tehnologija – IKT*** (pre svega Internet tehnologije) i sistema
- ***Specifičnost ambijenta*** u kome ***nastaje i razvija se e- poslovanje*** ***usložnjava problematiku*** kojom se bavi ovaj kurs

Informaciono društvo

- **Prvi korak** na kursu – postaviti glavnu temu (oblast izučavanja) u jedan **širi kontekst**
- Širi kontekst za e- poslovanje je u svakom slučaju – **informaciono društvo (digitalno društvo)**
- Za nas
 - Informatičko
 - Informaciono
 - Digitalno

terminološki sinonimi (mada!)

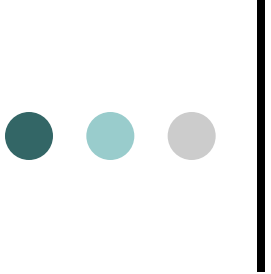
Informaciono društvo

Prema Vikipediji na srpskom jeziku:

“Društvo u kome ***stvaranje, distribucija i manipulacija informacijama*** postaje značajna ***kulturna i ekonomska aktivnost***.

Zasniva se na „***ekonomiji znanja***“ jer ***profit*** generiše ***eksploatacija znanja***, a u manjoj meri prirodnih resursa.

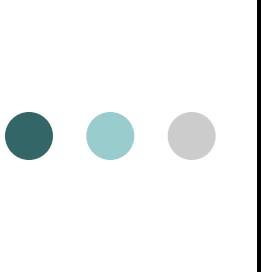
Centralno mesto u ovom društvu zauzimaju ***IKT*** koje direktno utiču na proizvodnju i ekonomiju”

Informaciono društvo

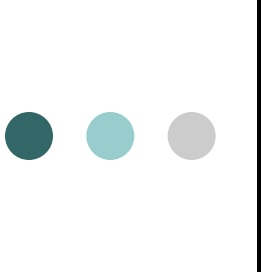
Po rečniku zakonodavstva EU:

*“Informaciono društvo je sinonim za ono što se zove „**nove informacione i komunikacione tehnologije**“ (IKT). Te tehnologije se u stvari odnose prvenstveno na masovno korišćenje informaciono-komunikacione mreže **Internet**“*

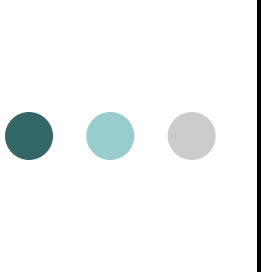
Informaciono društvo

- **2000-ta godina** je bila **presudna** za ustoličenje informacionog društva kao svetskog razvojnog procesa - kao **novog oblika proizvodnje**
- Te godine su **Ujedinjene nacije**, **G-8** i **Evropska unija** nezavisno i istovremeno došli do zaključka **da se svet nalazi na prelasku iz industrijskog u informaciono društvo** i
 - da je **budućnost društva** u njegovoj **organizaciji ka ekonomiji znanja**

Informaciono društvo

- *Promena je fundamentalna*, odnos jednak onom između feudalizma i kapitalizma
- *Organizacija društva*,
- *Pravne norme* i
- *Obrazovni sistem*
moraju da budu *drugačiji* kako bi sve to bilo uspešno u informacionom društvu

Informaciono društvo

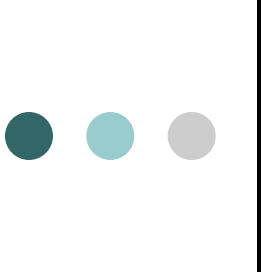
- Razvijene zemlje su se uplašile mogućnosti da se ***u vrhu svetske ekonomije*** pojave neke sada nerazvijene zemlje koje mogu shvatiti šta se dešava
- Stvoren je ***akcioni plan prelaska*** iz industrijskog u informaciono društvo
 - Evropa je to uradila u leto ***2000-te godine*** u Lisabonu i nazvala ga "***e-Evropa***"

● ● ● | Informaciono društvo

- Razvojem **informacionog društva** došlo je do unapređenja poslovnih i drugih oblika **odnosa** u društvu - korišćenjem IKT i računarskih sistema
 - e-obrazovanje
 - e-uprava
 - e-poslovanje
 - e-trgovina
 - e-komunikacije
- I to je **najširi kontekst** u kome posmatramo e-poslovanje

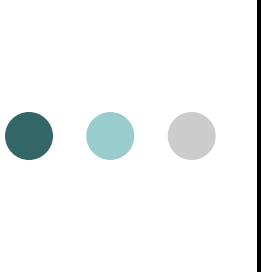

Digitalno društvo!

Informaciono društvo

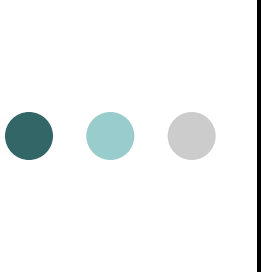
- Društva (***zajednice***) se organizuju oko svog ***dominantnog sredstva komunikacije***
- ***Usmena društva***
 - Društva usmenog predanja
 - Pre pojave pisma
 - Medijum komunikacije – sam čovek (govor)
- ***Pismena društva***
 - (1. faza) Najznačajnija promena – pojava knjige
 - (2. faza) Pojava štampe (medij masovne komunikacije)
- ***Elektronska društva***

Informaciono društvo

○ *Elektronska društva*

- **Tehnologija** u osnovi komunikacije
- Elektronska **usmena** komunikacija
- Elektronska **audio-vizuelna** komunikacija
- Elektronska **tekstualno-numerička** (**računarska**) komunikacija
 - Primer- kompjuterska obrada informacija i telekomunikacije
 - Najmanje je društveno komunikativno
 - **Digitalno društvo**

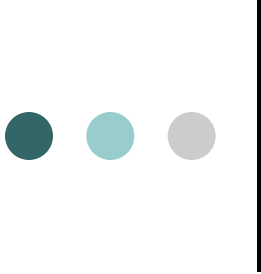
Digitalno društvo

- ***Nove forme*** u elektronskoj ***komunikaciji***:

- e-mail
- on-line
- chat
- forumi, blogovi
- on-line društvene zajednice

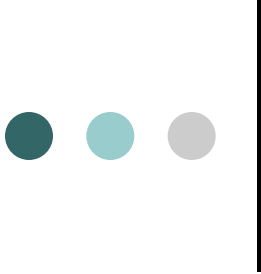
izvršile su značajan ***uticaj na promene u ponašanju*** čoveka

- Možemo govoriti o novim oblicima organizovanja zajednica zasnovanih na ***digitalizaciji*** - **digitalno društvo**

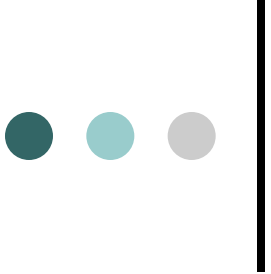
Digitalno društvo

- **Internet kao globalna računarska mreža**
 - Novi medij ***masovne komunikacije***
 - ***Interaktivnost*** – dvosmerni tok komuniciranja
 - Internet je oblik tehnologije kakav do sada nije postojao – u potpunosti **negira prostor** kao dimenziju
 - Komunikacija je prestala biti ograničena daljinom i granicama
- Komunikacija se odvija u ***virtuelnoj realnosti*** Interneta – **Sajber prostoru**
- Zajednice nastale u tom prostoru – **virtuelne zajednice**

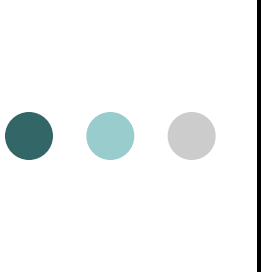
Sajber zajednica

- **Karakteristike virtuelne zajednice:**
- **Internet omogućuje** da ceo svet preselimo i smestimo u svoju sobu, ali i da svoju sobu ili radno mesto proširimo na ceo svet
- Stvaraju se i egzistiraju ***u realnom vremenu*** (ali ***ne i u realnom prostoru***) – nisu zajednice u tradicionalnom smislu
- **Nastaju i egzistiraju u sferi komunikacije** gde su međusobne **veze** članova **najače**
- U realnom prostoru – čak i ne postoje ili su slabe

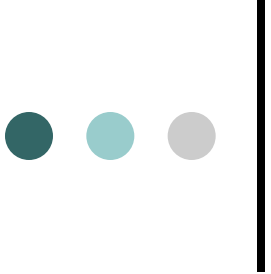
Sajber zajednica

- Digitalno društvo se još naziva i **Network (umreženo) društvo** (Network Society)
- Kao pojam označava proces prelazak sa modernog društva u **novi oblik zajednice**
- To su zajednice koje **nisu nastale na osnovu mesta gde se živi**, već su to “grupe ljudi koje teže da **ostvare određene ciljeve**” – **Sajber (virtuelne) društvene zajednice**

Sajber zajednica

- **Najpre** je stvorena **Internet zajednica na globalnom nivou** – logično je očekivati, **u sledećem koraku** stvaranje Internet zajednica **u realnom prostoru**
- **Virtuelne zajednice** se ozbiljno analiziraju
- **Primer** – eksperimentalni program **stvaranja virtuelne (internet) zajednice u prostoru realne zajednice** (selo Oberhambah)

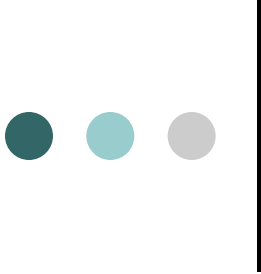

Sajber zajednica

- Glavno pitanje:

“Da li će virtuelne zajednice ostvariti nove mogućnosti, koje realna zajednica nije bila u stanju da ponudi svojim stanovnicima?”

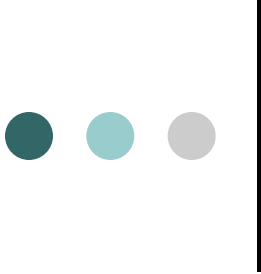
- Jedno je sigurno:
- **Internet** je u svom relativno kratkom i brzom razvoju **doneo dosta kontroverzi**
- Pored brojnih pozitivnih strana **ima dosta i negativnih**

Sajber zajednica

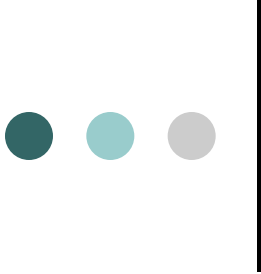
- Negativne strane

- Hakerisanje
- Povreda privatnosti
- Novi oblici kriminala
- Prisluškivanje
- Plasiranje lažnih informacija
- Piraterija
- Pornografija

Elektronsko poslovanje

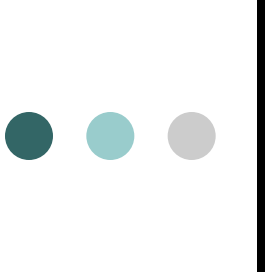
- U takvom jednom *specifičnom ambijentu* (prostoru) možemo posmatrati razvoj i unapređenje *poslovnih procesa* koji se, u ovom kontekstu, jednim imenom nazivaju
Elektronsko poslovanje (e- poslovanje, e-business)
- Poslovni proces koji se obavlja korišćenjem *informaciono-komunikacionih tehnologija – IKT* (pre svega Internet tehnologije) i sistema

Elektronsko poslovanje

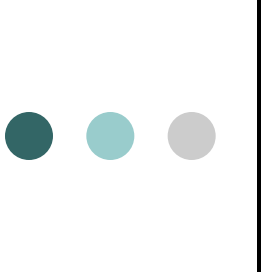
Elektronsko poslovanje (e- poslovanje, e-business)

- Obuhvata ***sve oblike poslovnih transakcija*** koje se ostvaruju korišćenjem informacionih i komunikacionih tehnologija i to
 - Između organizacija,
 - Između organizacija i njihovih kupaca ili
 - Između organizacija i javne administracije

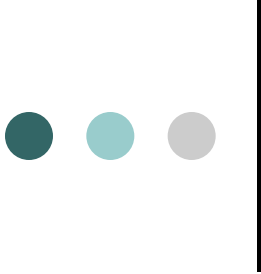
Elektronsko poslovanje

- Elektronsko poslovanje se pojavilo **80-tih godina prošlog veka**
- Poslednjih godina je postalo **neophodno sredstvo poslovanja** većine firmi
- Na ovakav ubrzan razvoj najveći uticaj imao je **Internet**
- **Komercijalizacija Interneta** uticala je na motivaciju sve većeg broja korisnika da koriste mogućnosti i prednosti koje pruža elektronsko poslovanje

Digitalna agenda

- **Digitalna agenda** je termin koji je uveden u Evropskoj uniji (**EU**)
- **Neli Krus**, evropska komesarka za Digitalnu agendu (Svetski kongres o mobilnoj telefoniji i industriji, u Barceloni, 15. februara **2010. godine**)

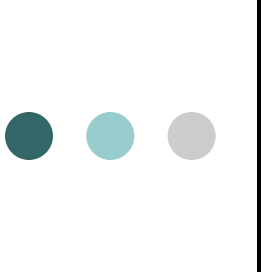

Digitalna agenda

- **Digitalna agenda** je termin koji je uveden u Evropskoj uniji

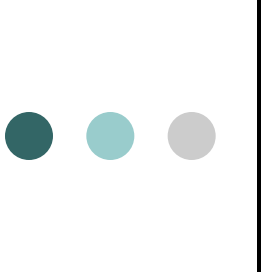
“Pod **digitalnom agendom** se podrazumeva suština **vizije**, **ciljevi** i **prioritetne aktivnosti** (u procesu unapređenja digitalnog društva) koje će se obavljati u **sledećih pet godina**, i koje će biti utvrđene u **strateškom dokumentu Komisije**”

(eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=COM:2010:0245:FIN:EN:PDF)

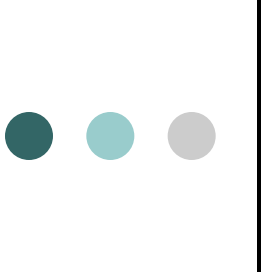
Digitalna agenda

- Evropska komisija je, u okviru svoje **Strategije Evrope 2020**, (19. maja 2010.) objavila saopštenje koje sadrži inicijativu pod nazivom **Digitalna agenda za Evropu**, kao **jednu od sedam ključnih inicijativa** predviđenih tim strateškim programom
- **Cilj** ove **inicijative** je da se **iskoriste sve pogodnosti jedinstvenog digitalnog tržišta** baziranom na **brzom i ultrabrzom** Internetu i **interoperabilnim aplikacijama**

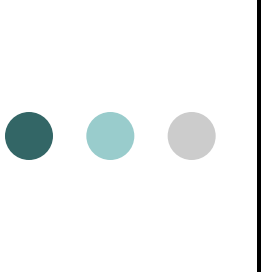
Digitalna agenda

- **Digitalna agenda za Evropu** utvrđuje sledećih **sedam prioriternih područja** delovanja na nivou Evropske unije:
 1. stvaranje jedinstvenog digitalnog tržišta,
 2. poboljšanje interoperativnosti informacionih i komunikacionih proizvoda i usluga,
 3. podsticanje poverenja i sigurnosti na Internetu,
 4. osiguranje pružanja znatno bržeg pristupa Internetu,

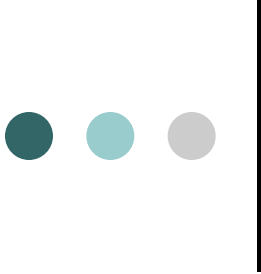
Digitalna agenda

- **Digitalna agenda za Evropu** utvrđuje sledećih sedam prioriternih područija delovanja na nivou Evropske unije:
 - 5. podsticanje ulaganja u istraživanje i razvoj,
 - 6. poboljšanje digitalne pismenosti i znanja
 - 7. primena IKT u rešavanju ključnih izazova društva (klimatske promene, starenje stanovništva...)

Digitalna agenda

- Na evropskom nivou, **EK će preduzeti sledeće:**
 - A) osigurati **stabilan pravni okvir**
 - B) stvaranje **jedinstvenog tržišta**
 - C) **reformisati fondove za istraživanja i inovacije**

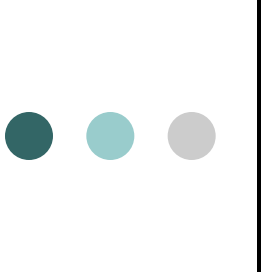

Digitalna agenda

○ Na evropskom nivou, **EK će preduzeti sledeće:**

A) osigurati **stabilan pravni okvir** koji će
stimulisati ulaganja u

- **otvorenu i konkurentnu** brzu **internetsku infrastrukturu** i
- pripadajuće **usluge**;

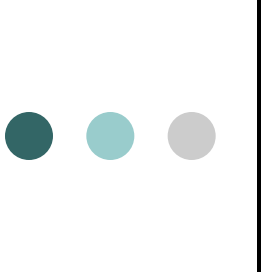

Digitalna agenda

○ Na evropskom nivou, ***EK će preduzeti sledeće:***

B) stvaranje jedinstvenog tržišta za on line sadržaje i usluge

- ***bezgranične*** i ***sigurne*** web usluge EU-a i
- ***tržište digitalnih sadržaja, s visokim stepenom poverenja,***
- odgovarajuću ***zaštitu i naknadu*** za nosioca prava
- aktivnu ***podršku za digitalizaciju*** evropske bogate ***kulturne baštine;***

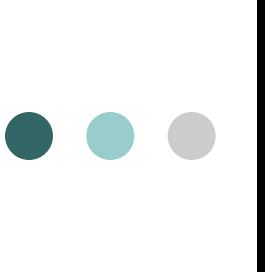

Digitalna agenda

○ Na evropskom nivou, ***EK će preduzeti sledeće:***

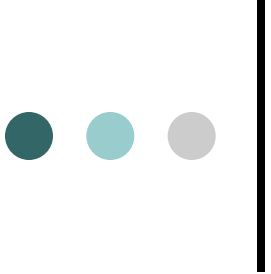
C) reformisati fondove za istraživanja i inovacije i **povećati podršku** u području ***poslovnog IKT sektora***

- kako bi se **povećala tehnološka snaga EU** na ključnim područjima i
- stvorili uslovi za **visok rast SME-a** uz **nastajanje novih tržišta** i IKT inovacija

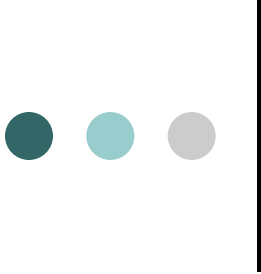
Digitalna agenda

- **Države članice** dužne su:
- **Izraditi** operativne **strategije brzog Interneta** i **osigurati javno finansiranje**, uključujući **strukturne fondove** za područja koja nisu pokrivena privatnim investicijama;
- Uspostaviti **pravni okvir za koordinaciju javnih radova** u vezi sa smanjivanjem troškova iskorištenja mreža;

Digitalna agenda

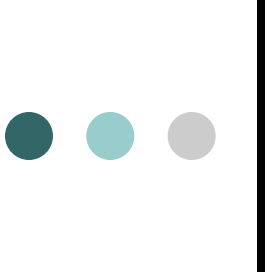
- ***Države članice*** dužne su:
- **Promovisati** implementacije i **korišćenja** ***modernih on line usluga*** (e-uprave, on line zdravstvo, pametne kuće, digitalne veštine, sigurnost i sl.)

Digitalna agenda u Srbiji

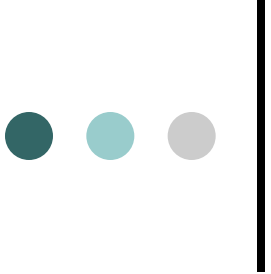
“Mi smo po ugledu na to počeli da ***formulišemo našu digitalnu agendu***, pogotovo što je digitalna agenda jedan od sedam prioriteta strategije EU do 2020. godine”

izjava je ***ministarka za telekomunikacije i informaciono društvo*** Jasna Matić u intervjuu za časopis „Vreme“ (17. jun 2010.)
(www.vreme.com/cms/view.php?id=936402)

Digitalna agenda u Srbiji

- *Usklađujući* naš *regulatorni okvir* za *elektronske komunikacije* sa regulativom EU, ***digitalna agenda za Srbiju je definisana, dokumentima*** :
 1. Strategija razvoja Informacionog društva ***do 2020. godine***
 2. Strategija razvoja e-komunikacija u Srbiji ***od 2010 do 2020. godine***

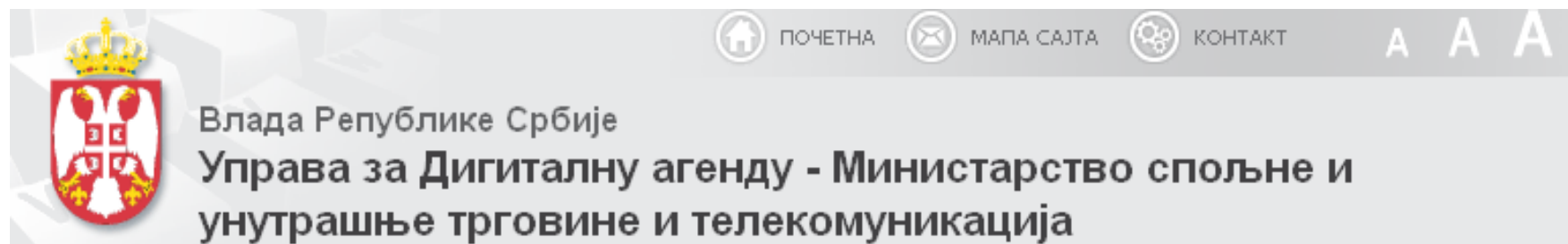

Digitalna agenda u Srbiji

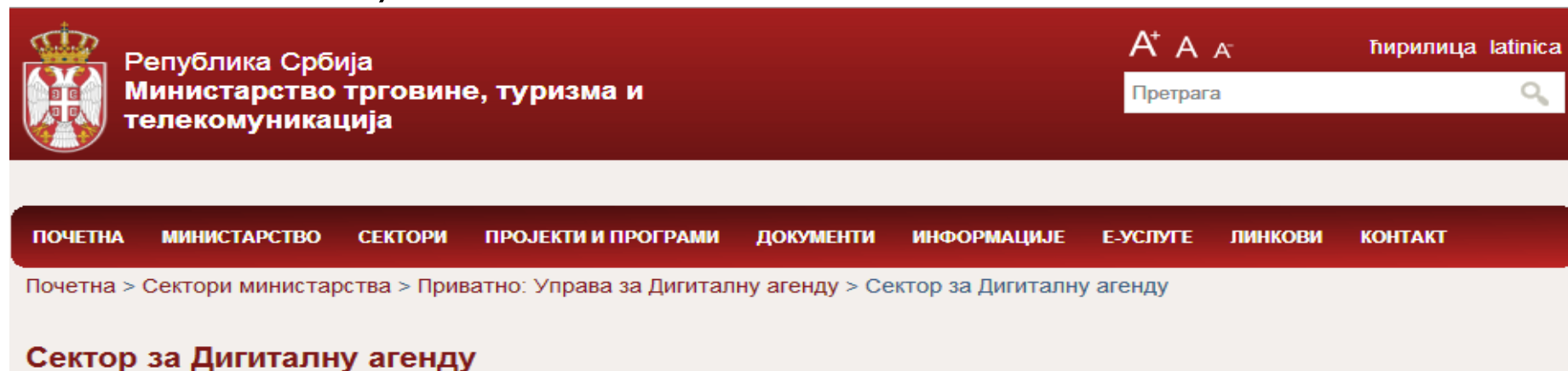
- ***Zakonom o ministarstvima***
(www.paragraf.rs/propisi/zakon_o_ministarstvima.html)
obrazovana je ***Uprava za Digitalnu agendu***,
izvorno kao organ uprave u sastavu
Ministarstva kulture, informisanja i
informacionog društva
- U članu 17. stav 4. ovog zakona utvrđen je
delokrug ove uprave

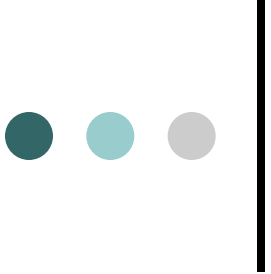
Digitalna agenda u Srbiji

- Званични сајт Управе: www.digitalnaagenda.gov.rs

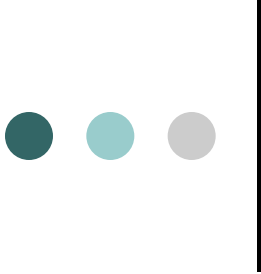
- Danas,

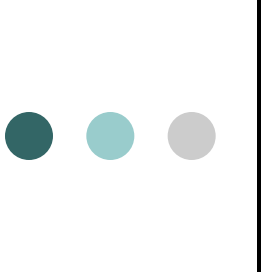
Sektor za Digitalnu agendu

- ***Sektor za Digitalnu agendu*** obavlja ***stručne poslove*** i ***poslove državne uprave*** koje se odnose na:
 - ***sprovođenje strategije*** u oblasti informacionog društva i elektronskih komunikacija
 - primenu IKT; ***pružanje*** informacionih ***usluga***
 - ***istraživanje*** i ***razvoj*** u oblasti informacionog društva i elektronskih komunikacija

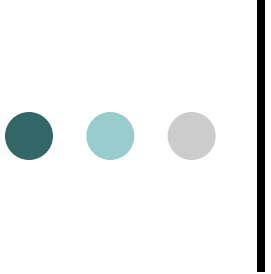
Sektor za Digitalnu agendu

- **Sektor za Digitalnu agendu** obavlja **stručne poslove** i **poslove državne uprave** koje se odnose na :
 - **razvoj i funkcionisanje IK infrastrukture**,
 - **razvoj i funkcionisanje informacionih sistema državnih organa**
 - **primenu i korišćenje Interneta u radu državnih organa**
 - **razvoj i primenu standarda** u uvođenju IKT u državnim organima

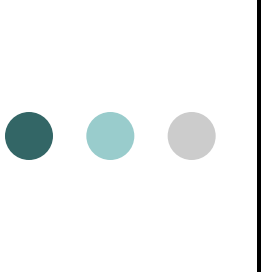
Sektor za Digitalnu agendu

- **Sektor za Digitalnu agendu** obavlja **stručne poslove** i **poslove državne uprave** koje se odnose na :
 - **stvaranje uslova za realizaciju projekata koji se finansiraju iz** sredstava pretpristupnih **fondova EU**, donacija i drugih **oblika razvojne pomoći** u oblasti informacionog društva

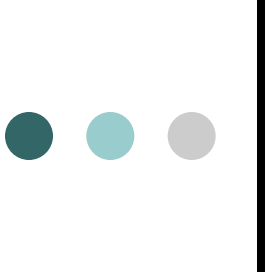
Strategija razvoja ID do 2020

- Osnovni dokumenti kojima je definisana Digitalna agenda u Srbiji:
 1. **STRATEGIJA RAZVOJA INFORMACIONOG DRUŠTVA DO 2020**
 2. STRATEGIJA RAZVOJA E-KOMUNIKACIJA U SRBIJI OD 2010 DO 2020.GODINE

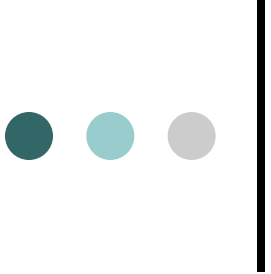
Strategija razvoja ID do 2020

- *Digitalni jaz (digital divide)*
- **Digitalna podela** je termin koji definiše razlike i nejednakosti između različitih kategorija stanovništva, kada su u pitanju moгуćnosti i sposobnosti za
 - **pristup i korišćenje** informaciono-komunikacionih tehnologija (**IKT**),
 - posebno **Internet-a**

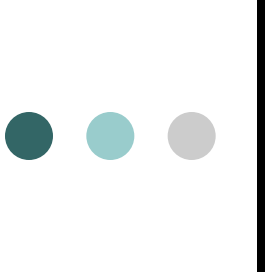
Strategija razvoja ID do 2020

- *Digitalni jaz (digital divide)*
- Digitalna podela može se posmatrati:
- Na **regionalnom nivou**
 - postoje znatne razlike između (I) regiona u jednoj zemlji i (II) između samih zemalja, kad je reč o korišćenju IKT
- Na **globalnom nivou**
 - postoji podela na države u kojima **veliki deo stanovništva ima pristup IKT** i na države koje zaostaju u tom pogledu

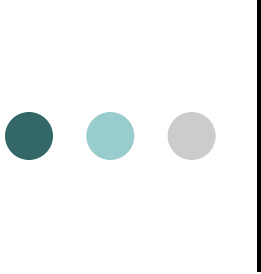
Strategija razvoja ID do 2020

- *Digitalni jaz (digital divide) - Srbija*
- **Srbija** zemlja koja prolazi **kroz tranzicioni period**, svrstava se:
- Sa **globalnog aspekta** u ovu drugu grupu država
- Digitalna podela postoji i **na nivou države**
 - Npr. u regionu **jugoistočne Srbije** relativno mali broj stanovnika ima pristup IKT u odnosu na druge regione

Strategija razvoja ID do 2020

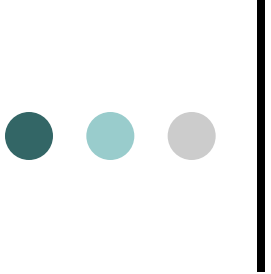
- *Digitalni jaz (digital divide)*
- Podaci za Republiku Srbiju **u 2014:**
 - Postoji **63,2%** domaćinstava koja poseduju računar,
 - Sa porastom od **3,3%** u odnosu na 2013. **22,4%** u odnosu na 2008.
 - **Razlike** su uočljive posebno u odnosu **urbani-ruralni** delovi **68,9%** u odnosu na **53,7%**
 - U urbanim delovima stopa rasta u 2014. bila je 1,9% a u ruralnim 1,4% u odnosu na 2013. godinu

Strategija razvoja ID do 2020

- Strategija razvoja informacionog društva u Srbiji do 2020. godine:

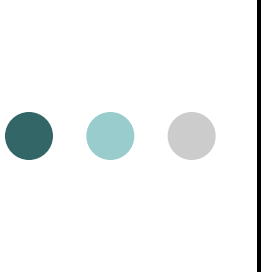
“Do 2020. svim građanima Republike Srbije treba da bude dostupan Internet visokog kvaliteta sa protokom najmanje 100Mb/s”

Strategija razvoja ID do 2020

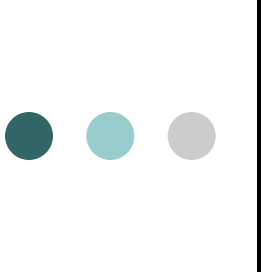
○ **Prioriteti strategije** za informaciono društvo Republike Srbije su definisani u **6 ključnih elemenata**, a to su:

1. Elektronske komunikacije
2. e-uprava, e-zdravstvo e-pravosuđe
3. IKT u obrazovanju, nauci i kulturi
4. Elektronska trgovina
5. Poslovni sektor IKT
6. Informaciona bezbednost

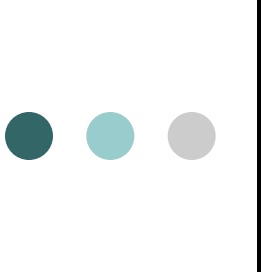
Strategija razvoja ID do 2020

- ***Pristup Internet-u***
- ***RATEL*** (***R***egulatorna ***A***gencija za ***TEL***ekomunikacije i poštanske usluge)
- <http://www.ratel.rs/regulativa/>
- ***RNIDS*** (***R***egistar ***n***acionalnog ***I***nternet ***d***omena ***S***rbije)
- <http://www.rnids.rs/>

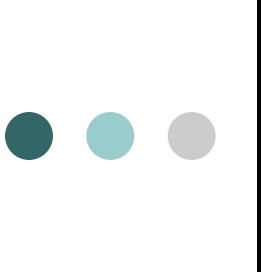
Strategija razvoja ID do 2020

- ***Pristup Internet-u***
- ***Strategija razvoja širokopojasnog pristupa***
Republike Srbije **do 2012.** godine
- ***Strategija razvoja širokopojasnih mreža i servisa*** u Republici Srbiji **do 2016.** godine
 - („Službeni glasnik RS“ broj 81/14)

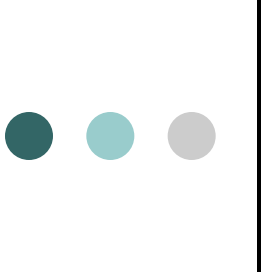
Strategija razvoja ID do 2020

- ***Pristup Internet-u***
- ***Strategija razvoja širokopojasnog pristupa***
- Pristup resursima telekomunikacione mreže sa protocima ***ne manjim od 4 Mb/s***, odnosno ***512 kb/s*** u slučaju ***mobilnog*** širokopojasanog pristupa
- Pri tome se u odnosu na ***pojedince, mala i srednja preduzeća*** definišu se ***tri klase*** širokopojasnog ***pristupa***

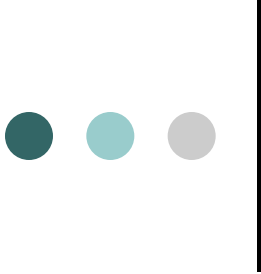
Strategija razvoja ID do 2020

- **Strategija razvoja širokopojasnog pristupa**
- **I klasa** podrazumeva protoke koji odgovaraju potrebama **pojediniaca i malih preduzeća** to od **512 kb/s** u slučaju **mobilnog** širokopojasnog **pristupa**, odnosno od **4–100 Mb/s**, u slučaju pristupa u **fiksnoj mreži**,
- **II klasa** podrazumeva protoke od **100 Mb/s do 1 Gb/s**, za potrebe **prenosa većeg broja TV programa** i složenih video aplikacija,

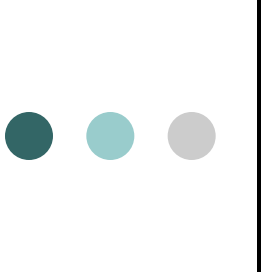
Strategija razvoja ID do 2020

- *Strategija razvoja širokopojasnog pristupa*
- III klasa podrazumeva protoke preko 1 Gb/s, za *potrebe udaljenih servera*, aplikacija *telemedicine*, *naučnih istraživanja*, *grid computing simulacija* itd.

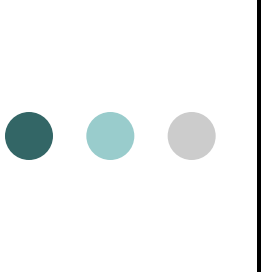
Strategija razvoja ID do 2020

- *Strategija razvoja širokopojasnog pristupa*
- Dostupnost i brzina širokopojasnog pristupa Internetu - **ključni pokretači** u **postizanju ekonomskih ciljeva**
- U periodu od **2007.** do **2012.** godine, **relativni značaj** širokopojasnog pristupa Internetu **u ostvarenju ekonomskih ciljeva** je rastao po prosečnoj godišnjoj stopi od **11,4%** u EU-27

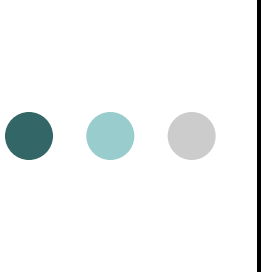
Strategija razvoja ID do 2020

- **Strategija razvoja širokopojasnog pristupa**
- **EU** - veliki naponi da se proširi
 - **dostupnost** širokopojasnog pristupa Internetu,
 - **brzina** širokopojasnog pristupa Internetu.
- U **2011.** godini oko dve trećine svih domaćinstava u EU-27 (**67%**) imalo širokopojasni pristup Internetu,
- U **2015.** godini ovaj procenat porastao na **78%**.

Strategija razvoja ID do 2020

- *Strategija razvoja širokopojasnog pristupa*
- Prema podacima Republičkog zavoda za statistiku (**2014.**), u Republici Srbiji
- **43,4%** domaćinstava ima širokopojasni pristup Internetu
 - što predstavlja povećanje od **5,4%** u odnosu na 2012. godinu.

Strategija razvoja ID do 2020

- S druge strane, ***Strategija razvoja Informacionog društva do 2020. godine***
- Postavlja kao cilj dostupnost Interneta visokog kvaliteta sa protokom ***najmanje 100Mb/s*** **za sve građane Srbije** (EU je ove brzine predvidela za ***50%*** domaćinstava do 2010. godine)